

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

21 Valeat ne alienatio facta à delinquente, cuius bona non publicantur
ipso iure, sed per sententiam, ita vt à fisco reuocari non possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

possidenti rem dare ex propriis pretium pro rei vindicatione non...
Ergo dicendum est posse absolute vindicare rem sibi debi-

Secunda difficultas est, an vindicet fisco a tertio posses-

Tertia difficultas est de fructibus qui ex rebus consecra-

Quod si verget, quando censetur possessor mala fide

Respondet Simancae de casibus infra. tit. 9. num. 58. et 59.

co ipso agnuit rem sibi traditam fisco obligatam esse, cui

11 Hinc inferitur nullo modo posse fisco vindicare a

12 Verum est tamen, si hic tertius possessor, non titulo

PUNCTUM XXI.

Valcat ne alienatio facta a delinquente, cuius bona

- 1 Delictum, de quo loquimur est illud, ratione cuius vel omnia bona...
2 Valida est talis alienatio, quousque non reuocatur a fisco...
3 Huiusmodi alienationes ante delictum sine fraudem fisco...

DE...
STR...
ALAN...
TOM...
II...

- 20. *ex parte alienantis, presumi etiam ex parte alienatarij.*
- 21. *Esus reuocare alienationem in sui fraudem factam non solum quoad rei substantiam sed etiam quoad fructus in illa pendentes.*
- 22. *Non potest fidei reuocare alienationes factas in sui fraudem, nisi executiuam sed ordinaria quando res translata, sunt in tertium possessorem.*

Premio primò loqui nos posse de alienatione facta à delincente ante delictum commissum, vel post delictum commissum, & ante sententiam, vel post sententiam, datam.

Secundò præmitto, Delictum, ratione cuius dubitatur, an alienatio facta reuocari possit, & solum illud ratione cuius bona omnia, vel pars principalis illorum publicanda veniunt, quia sola hæc publicatio potest alienationem infirmari, vt sibi contrariam: sic post alios antiquiores, in l. post contractum, §. ff. de donationib. tradit Montepicus n. 6. Alciat. initio. Peregrinus de iure fisci, lib. 5. tit. 1. n. 133. Gregor. Lopez. l. 2. tit. 4. p. 5. verbo *dobe morir*, Sanchez lib. 2. cap. 21. num. 2. Farinacius de falsitate, q. 164. n. 61.

Tertio præmitto alienationem factam à delincente ante, vel post commissum delictum, cuius bona non publicantur ipso iure, etiam si facta fuerit in fraudem fisci, validam esse, interim dum non reuocatur quia ratione horum delictorum, & fraudis, non sunt bona delinquentis specialiter fisco obligata, vt probat textus l. res uxoris, C. de donat. inter vir. & vxor. l. 1. C. de pœnis fisci lib. in fraudem ff. de iure fisci & tradit Montepicus in dict. l. post contractum, num. 77. Farinacius num. 63. & 66. plures referens Sanchez n. 26. Anton. Gomez tom. 3. cap. 14. post medium. Excipitur tamen, nisi alienatio fuerit rei irrevocabilis, v.g. libertatis seruo concessa, quia hæc facta in fraudem fisci ipso iure annullatur, eo quod semel data reuocari nullatenus possit. Insit qui manumittere possunt, §. semel. Alias fisco non satis sibi prospiciet, sic Sanchez alios referens n. 35. Facta autem condemnatione, & publicatione bonorum, ratione cuius delinquenti interdicitur libera bonorum administratio: adhuc exitiuo probabilitur alienationem ipso iure validam esse, sicut diximus valere post delictum, cuius bona ipso iure publicantur, quia dum delinquens in possessione suorum bonorum relinquitur, potest eam possessionem in alium transferre, & ius sibi competens abdicare. At non est valida fimitur, sed infirmatur, & irrevocabiliter, quia est de bonis fisco iam addictis, & publicatis, sicut de alienatione illius, cuius bona sunt ipso iure publicata, dictum est. Nam, idem est quoad valorem alienationis, & illius reuocationem, esse delinquenti interdicitur suorum bonorum administrationem, vel esse ipsius bona ipso iure publicata, vt notauit Anton. Gomez tom. 3. variarium, cap. 14. num. 4. Bossius præd. tit. de bon. public. n. 76. Sanchez lib. 2. cap. 22. num. 32. Peregrinus de iure fisci, lib. 5. tit. 1. num. 175. & alij apud ipsos.

Quocirca difficultas est, an alienationes factæ à delincente supradictò, cuius bona non publicantur ipso iure, neque specialiter bonorum administratio interdicitur, sint validæ fimitur, & irrevocabiliter?

Sic validas esse, si ante delictum fiant, & non in fisci fraudem pro regula firmandum est, cum Farinac. innumeros referente, quest. 164. de falsitate, num. 1. & decidit in l. si quis post hæc, §. si quid etiam, C. de bonis damnat. ibi, si quid etiam in emancipatos liberat, ante tempus criminis, ne reatui patrem contulisse claruerit, integrum eisdem citra iniquitatem referretur, consentit l. regia, 2. tit. 4. part. 5. sine. Ratio est manifesta, quia ante delictum seclusa fraude non competit fisco ius, neque aduersus delinquentem, neque aduersus eius bona. Ergo non est, vnde possit alienatio tunc facta infirmari, & à fisco reuocari. Et confirmatur, quia futuri creditoribus non competit ius infirmandi alienationes factas à debitore ante debitum contractum, nisi in eorum fraudem probentur factæ. Minus ergo fisco competere potest, qui de lucro captando agit.

Post delictum commissum, & ante sententiam valere alienatio, nec reuocari potest, siue titulo oneroso, siue gratuito facta sit, nisi in fraudem fisci probetur facta. sic tenent post alios antiquiores, quos referunt Anton. Gomez tom. 3. variarium, cap. 14. n. 4. in medio. Peregrinus de iure fisci, lib. 5. tit. 1. n. 178. Scaccia lib. 2. de iudic. cap. 98. num. 21. Sanchez lib. 2. cap. 21. n. 32. Farinacius de falsitate, q. 164. n. 2. Bonacina disp. 3. de contractibus, quest. 8. §. 2. num. 1. Ratio est, quam adducit Anton. Gomez in supradictò loco quia propter tale delictum non est sublata delinquenti bonorum administratio, vt habetur l. auterius, ff. de iure fisci. Neque eius bona sunt fisco obligata, & hypothecata l. res uxoris, C. de donat. inter vir. & vxor. l. 1. C. de pœnis fisci lib. Ergo non est, vnde alienatio infirmari possit, cum solum aduersus delinquentem deuri ex delicto actio, & accusatio, non aduersus bona, ante delictum alienata l. fin. §. fin. ff. de contrah. empt.

Limitant tamen aliqui primò hæc doctrinam, vt procedat casu, quo sententia condemnationis non sequatur illa enim secuta affirmat alienationem factam post delictum in-

validam esse, & reuocari posse. sic tradit Odofred. in l. post contractum, ff. de donationib. n. 2. & segg. fauer. Gadin. tit. de bonis male fact. n. 5. vers. sic. & ideo dominus Ancharan. consil. 251. ex his quæ superius sunt narrata, n. vers. sic. præsupposito. Muentur, quia supradicta lex. post contractum inquit, post contractum capitale crimen donationes factæ valent condemnatione duorum Severi, & Antonini, nisi condemnatio sequatur sit Ergo secuta condemnatione non valent factæ post delictum, quocumque tempore factæ sint: quem modum explicandi textum (inquit Farinacius quest. illa 64. num. 8.) esse multum litteræ illius textus conuenientem.

Ceterum hæc limitatio communi Doctorum sententia repellitur, vt testatur ipsemet Odofredus in l. post contractum, ff. de donat. num. 2. & segg. vers. vnde existo, & eam absolute repellit Bart. dict. l. post contractum in princip. Cuman. num. 1. col. 2. vers. in glossa sequenti. Paul. de Montepico n. 78. Clarus in practic. §. fin. quest. 78. num. 15. Sanchez n. 33. Anton. Gomez & Bonacina supra. Probat quia iuradicta lex post contractum, absolute decidit donationes factas post capitale crimen valere fimitur, & irrevocabiliter, cum verò subiungit, nisi condemnatio secuta sit, non incidit ex condemnatione postea secuta donationes ante condemnationem factas infirmari, sed intendit dicere donationes factas post commissum delictum, taliter quod iam condemnatione secuta sit, minime valere. Quid autem hic intellectus sustinendus sit, præterquam quod communis est, negari non potest esse satis probabilem, & textui conformis. Ergo præferendum est, quia valorem actus defendit. Deinde hæc ratio conuenit donationi post commissum delictum, & ante sententiam, vel est valida retrocabiliter, vel non? Si valida est irrevocabiliter, ex superueniente sententia reuocari nullatenus potest. Si autem non est irrevocabiliter valida, reuocari poterit, etiam si condemnatio non sequatur, quod est contra supradictam legem, & omnes. Ergo, affirmandum est eius valorem non pendere ex condemnatione postea contingente.

Secundò limitant alij valere alienationem post delictum vt intelligatur, si sit contractata non sit, aut accusatio non sit firmata. Nam si sit contractata est, vel accusatio firmata, docent alienationem reuocari posse: sic glossa in l. ex iudiciorum 20. verbo alienare, ff. de accusacionib. Cyrus in l. si quis post hæc, num. 2. vers. quando, C. de bonis proscriptis. Bald. ibi n. 2. ad finem. Salicet. post. num. 4. Angel. num. 3. & alij plures relati à Farinacio quest. 164. num. 14. & 19. Fundamentum esse potest l. fin. C. de litig. vbi deciditur rem litigiosam alienari non posse: acui facta accusatione delinquentis, & præcipue liticium contractata, bona eius litigio subduntur, an, inquam, consistenda sint, vel non. Ergo alienari nullatenus possunt. Verum neque hæc limitatio admittenda est, sed absolute affirmandum quocumque tempore alienatio facta sit ante sententiam valere irrevocabiliter, nisi in fraudem fisci probetur esse factam, quia in supradicta l. post contractum, solum excipitur rebus condemnationis: sic alios referentes tradunt Anton. Gomez tom. 3. variarium, cap. 14. num. 4. vers. sic. & vers. quod extendit. Clarus in practic. §. fin. quest. 78. num. 17. & 18. Sanchez lib. 2. cap. 21. n. 32. Bonacina disp. 3. de contractibus, quest. 8. §. 2. num. 1. Farinacius de falsitate, quest. 164. num. 1. & segg. Neque obstat l. fin. quia quando principaliter agitur de vindicta delicti, & sic criminaliter non de bonis per contestationem litis, bona non redduntur litigiosa, quin non de ipsis est litigium, sed de delicto puniendo; ac proinde non comprehenduntur in decisione supradicta l. fin. vt bene tradit Bart. in dict. l. post contractum, num. 14. Imola num. 1. vers. quarta sit opinio. Cuman. num. 2. vers. sed occurrit dubium. Montepico numer. 84. in fine. Farinac. question. 164. num. 13. Sanchez num. 32.

Tertio limitant Montepicus in dict. l. post contractum, n. 83. Jacobus de Arena. n. 2. vers. neque obstat, Paul. de Calito num. 2. vers. varius casus. Sanchez supra n. 34. Bonacina n. 1. & alij relati à Farinac. q. 164. n. 25. vt intelligatur nisi sit pendens in contumacia. Nam delinquenti contumacia prohibita est alienatio, ne hoc pretextu possit eius fuga instrui l. fin. ff. de reuocandis reis. Sed neque hæc limitatio placet: non enim delinquenti fugiuo prohibita est alienatio: sed delinquenti contumaci sic per sententiam declarato: vt bene comprobatur Menochius de presump. lib. 3. præsumpt. 124. num. 58. & segg. Adde non carere probabilitate posse condemnationem in contumaciam propter solam contumaciam alienare, scens si legitimis præcedentibus iudiciis fuerit post delictò condemnatus, licet contumax: sic relato Peregrino de iure fisci, lib. 5. tit. 1. n. 184. docet Farinacius supra n. 17.

Quod si loquamur de alienatione facta post sententiam condemnationis, à qua appellatum non sit, omnes conueniunt reuocari posse, ex supradicta l. post contractum, vbi, nisi condemnatio secuta sit. At si à sententia appellatum fuerit, & ob appellationem illius executio suspensa est, valida est alienatio, ac si sententia lata non fuisset: quia non potest dici lata sententia, que non habet effectum, sic docent Sanchez lib. 2. c. 21. num. 86. Farinacius quest. 164. num. 24. Anton. Gomez tom. 3. variarium

curatorum, cap. 14. num. 4. post medium. Bonacina disp. 3. de con-

9 Dixi sepe alienationem factam à delinquire ante, vel post delictum validam esse irrevocabilem, nisi in fraudem facta esse probetur: quia si sic probetur esse factam, committit et sententia (pauca si condictibus) validam esse, sed revocabilem, in fraudem, ff. de iure fisci, ibi in fraudem, ff. non solum per donationem, sed quocumque modo res alienantur. Vbi pondero verbum revocare, quod sententiam, & officium iudicis importat; solum enim fraus iustam præbet revocationis causam: sic tradit Bart. in l. post contractum ante num. 1. vers. si aduertamus. Paul. de Montepico num. 11. & 12. Peregrin. de iure fisci, lib. 5. tit. 1. num. 153. & 185. Menoch. de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 124. n. 1. Sanchez lib. 2. cap. 2. n. 25. & 54. Farinac. quæst. 194. num. 46. & 66. & alij apud ipsos. Neque obstat l. si aliquis ff. de donat. causa mort. ubi denotatur per argumentum à contrario donationes factas ex suspitione penæ non valere; inquit enim textus: ceteras donationes sine suspitione penæ factas valere. Ergo quæ factæ sunt cum suspitione penæ, non valent, quia respondentur intelligendum esse de valore irrevocabili.

10 Difficultas ergo est quomodo probetur alienationem in fraudem factam esse, ut sic fisco condemnato delinquire possit eam ut sibi nocivam revocare. Nam aliqui dicunt non coniecturis, sed delictis probationibus deducendum esse: sic Alciat. consil. 125. num. 8. vers. nisi forte probaretur. Menoch. de præsumpt. 3. præsumpt. 124. num. 3. Ancharan. consil. 257. n. 4. & consil. 385. post num. 5. Nat. consil. 12. n. 2. Decian. tract. crim. 2. lib. 1. cap. 5. num. 7. Moutentur ex l. sed est maritus, §. & si coniectures, in illis verbis: dilucidis hoc probationibus, ff. qui & ad subus. Verum communis est sententia, coniecturis fraudem probari posse: et enim fraus quid latens in animo, & difficultis probationibus. Ego coniecturis probari debet: ut manifeste probat textus in cap. si te probendam de renunciat. in 6. ibi dummodo de premissa fraude appareat, saltem per aliquas probabiles coniecturas. & tradit Montepicus in repetit. l. post contractum num. 19. & seg. ff. de donation. Decius consil. 235. num. 1. in fine, vers. & huiusmodi fraus. Ioann. Faber in §. l. ius si quis in fraudem n. 7. vers. dicunt ipsi, in lit. de actionib. Clar. præct. §. fin. q. 78. n. 16. vers. fraus autem Peregr. de iure fisci lib. 1. tit. 1. n. 154. vers. l. secundum respondetur. Coniectura autem, & indicia debent esse perspicua: ut habetur in l. dolum, C. de dolo. ibi dolus ex indicis perspicuis probari conuenit. & tradit alios referent. & constantis opinionis concilians Farinac. de penis tempor. quæst. 89. num. 19. & seg. vbi explicat quæ dicuntur indicia perspicua, & pro minutis probationibus reputata illa, inquam, esse existimo, quæ in hominum existimatione fraude in altiore, ut nullaratione in bonam partem trahi possunt: ut exemplo gloriæ in d. l. dolum verbo conuenit. est perspicuum, & tradit Malcard. de probationib. lib. 1. conclus. 530. post n. 6. in 2. limit. Sanch. de dec. Mantua. 2. 16. num. 45. in fine, & alij relati à Farinac. num. 29.

11 Et quidem si loquamur de alienatione facta ante delictum, ut in fraudem facta probetur facta, probari etiam debet illo tempore alienationis adesse aliquam causam impellentem delictum committere, v. g. capitales inimicitias, & c. alias frangere prelati non poterit, cum non possit presumi delictum esse committendum: sic Anton. Gomez tom. 3. var. cap. 14. n. 4. vers. & adde quod semper. Clarus præct. §. fin. q. 78. sub n. 16. vers. fraus autem Menoch. de præsumpt. l. 3. præsumpt. 124. n. 5. & 6. Bossius tit. de bonor. publicat. num. 45. Farinac. de falsitat. quæst. 164. num. 71. & 134. & 138. Quapropter coniecturis dilucidis probandum est alienationem in specie, & de presenti cogitasse delinquere; ut si alienatio in fraudem facta censetur facta, & revocanda; nec sufficit si tantum in genere de delicto cogitaverit, ut puta, quia cum sit persona rixosa dubitans committere delictum, ne bona sua ad manus curiæ deveniant, voluit sic illa donare; hæc enim cogitatio? sic in genere non facit donationem dici factam in fraudem facta, nec revocandam si sic relato Menoch. supra, n. 6. docet Farinacius, n. 65. & affirmat esse pulehram declarationem.

12 Hinc fit primo donationem omnium bonorum factam

à delinquire ante commissum delictum, non esse sufficiens, & perspicuum indicium ad fraudem præsumendam, nisi simul à fisco probetur adesse aliquam causam impellentem delictum committere: sic tradit Bossius tit. de bonor. publicat. n. 45. Anton. Gomez tom. 3. var. cap. 14. n. 4. post 6. casum. Sanch. lib. 2. cap. 21. num. 7. Farinac. innumeris referens, quæst. 164. num. 134. & 137. Menoch. lib. 3. præsumpt. 124. num. 5. & 6. Idem est de donatione facta coniunctæ personæ, vel amico, quæ non est sufficiens indicium ad fraudem præsumendam, si alia causa impellens delictum non coniungatur; sæpe enim affinitas, & amicitia ad donandum impellit: non igitur fraus perspicua probatur ex sola illa donatione, sic Anton. Gomez supra Bossius n. 46. Menoch. num. 24. & 25. Sanch. num. 11. Farinac. n. 138. & alij apud ipsos.

13 Secundo infero neque esse sufficiens indicium ad hanc fraudem comprobendam alienationem factam à cuius fundi in cuius possessione alienans exiit, & fructus percipit post alienationem; quia ex cogitari potest alia causa sic simulata alienandi præter fisci fraudem: sic Anton. Gomez supra Sanch. n. 16. Farinac. quæst. 162. num. 239. Cardin. Tuich præct. conclus. in verbo simulatio, & concl. 160. num. 13. & concl. 261. n. 5. & 29. Malcard. de probation. lib. 1. conclus. 439. num. 5. & conclus. 558. num. 5. & lib. 2. conclus. 815. num. 5. & alij apud ipsos. Aduerto tamen probata simulatione, si delinqueas condemnatur in confiscatione, bonorum non revocatur donatum, sed potius occupatur tanquam inalienatum, & sub domino delinquentis existens. Secus vero dicendum est de alienatione non simulata, sed in fraudem hæc enim potest condemnationem delinquentis revocanda esse à fisco, antequam possit bona alienata occupare, quia talis alienatio valida fuit, & per eam in possessorem fuit transfatum dominium; ac proinde non via executionis, sed ordinaria adversus possidentem procedi debet. sic Sanch. lib. 2. cap. 21. num. 28. cum Montepico in dict. l. post contractum num. 50. Secundo aduerto sic simulata alienationem, & invalidè posse allegare simulationem suam, ut alienatum sibi reddatur, si ad simulandum honesta causa ductus fuit; secus vero si in fraudem alienaverit: sic multis relatis Farinac. q. 162. num. 48. & quæst. 174. n. 69. Tiracquel. de tract. lignag. §. 1. gloss. 2. n. 16. ante finem, & gloss. 18. n. 20. vers. nam neque auditur. Tuich. præct. verbo simulatio, concl. 257. n. 2. & concl. 266. num. 20. & seg.

14 Tertio infero neque esse sufficiens indicium ad comprobationem fraudis, si probetur alienationem clandestinam fuisse, quia potest aliqua adesse causa sic actum honestam. Vnde ut fraudem probet, debet simul cum illa præsumptione probari adesse causam fraudis: sic post Bart. in l. post contractum, num. 7. vers. & semper intellige ff. de donationib. tradit Montepicus ibi, num. 55. Anton. Gomez tom. 3. var. cap. 14. n. 4. & 5. vers. & adde quod semper, Sanch. l. 2. cap. 21. num. 17. Menoch. l. 3. præsumpt. 124. num. 41. Farinac. quæst. 162. n. 211. & alij apud ipsos.

15 Quarto infero non sufficere ad probationem fraudulente alienationis ante delictum factæ delictum incontinenti post alienationem sequi potest enim sequi ex inopinata rixa: quare cum hac coniectura coniungi debet probatio causæ quæ ad patrandum delictum impellit, scilicet rixam, vel inimicitiam præcessisse. sic Anton. Gomez post 6. casum. Montepicus num. 56. Sanchez n. 18. Menochius n. 21. Farinac. pluribus extornans q. 164. num. 157.

16 Quocirca ante commissum delictum duplicem invenio probationem claram fraudulentæ alienationis. Prima, si alienes sub conditione publicationis bonorum: tunc enim elatum est te velle fisco defraudare, & tuo delicto factore. sic Menochius num. 46. Sanchez num. 21. vbi testatur esse omnium Farinacius plures referens quæst. 64. num. 162. Secus si donares sub conditione ut donatus delictum confiscatione dignum non committeret. Nam illud committente vis ad alios hæredes transire donatum, quia tunc nec delicto faues, neque fisco fraudas, sed tuo iure uteris. sic Farinac. supra num. 163. cum Cepha con. 225. num. 58. Menochius lib. 3. præsumpt. 124. num. 50. Secunda probatio clara fraudis est, si ante donationem dixeris aliqua verba, quibus denotatur sufficere de delicto patrandum cogitasse, ut si dixeris minando alicui, Prouidebo rebus meis, & deinde mihi satisfaciam; tunc enim securo delicto sic prius alienata in fraudem reputantur alienata. sic Montepicus in l. post contractum, num. 54. in fin. Farinac. alios referens, num. 164. Anton. Gomez illo, cap. 14. n. 2. circa princ. in 1. casu.

17 Post delictum vero commissum quælibet ex supradictis coniecturis sufficere probata, est indicium perspicuum, & sufficiens ad præsumendam fraudem; quia tunc adest causa impellens fisci defraudationem, quæ est timor penæ ob delictum imponendam. Quocirca ad eludendam hanc præsumptionem tibi incumbit onus probandi ex causa necessaria alienationem esse factam; aliis in fraudem facta censetur alienasse: sic supponunt Doctores relati, neque aliam limitationem adducunt, nisi cum delictum ita occultè paratur, ut nullus adsit timor dilagationis, quia tunc cessat causa committendi fraudem, sic Montepicus dict. l. post contractum, n. 61. Alciat. n. 56. Sanchez n. 19.

DE
VSTRO
ALAY
FONTE
SIMULATIO

346 De pœnis temp. hæret. special. de confiscat.

18 Tria denique sunt aduertenda. Primum, vt donatio possit reuocari tanquam in fraudem filii factam, necesse non esse donatarium participem esse fraudis; secus vero vt reuocetur venditio, permutatio, & quilibet alius onerosus contractus. habetur *l. sui prator §. si quis particeps ff. qua in fraud. cred.* Ratio huius diuertiæ dispositionis est manifesta, quia in alienatione gratuita donatarius solum passus se habet acceptans beneficium sibi impensum, ac proinde fraus in illo non spectatur in alienatione onerosa, contractu scilicet permutationis, & venditionis, æqualis est uterque contrahens. Debet ergo fraus in utroque adesse aliis terminis hæc ratio proponi solet: nempe donatarius, quia solum agit de lucro captando, in eo fraus non attenditur in emente, vel vendente agitur de damno vitando. Debet ergo vt rescindatur eius contractus particeps fraudi esse sic post Bart. in *di. l. post contractum num. 3.* tradit Montepicus *num. 38.* Ioan. Hannibal *num. 39.* Clarus *practic. §. fin. q. 78. n. 17. vers. eadem.* Sanchez *lib. 2. cap. 21. n. 29.* Farinacius alios plures referens *quæst. 164. num. 58. & 75.* Bonacina *disp. 3. de contractibus. q. 8. p. vlt. §. 2. n. 2.*

19 Neque alienandum est Anton. Gomez *tom. 3. variarum cap. vlt. num. 4 post medium*, affirmari in omnibus casibus in quibus fraus ex parte alienantis præsumitur, præsumi ex parte recipientis alienationem, et enim efficax præsumptio fraudis in alienante, si statim post alienationem sequatur delictum vel si post commissum delictum alienet, & tamen cum illo contrahens hoc ignorare poterat. Ergo ex hoc capite non probatur emptorem participem esse fraudis, tradit Bart. in *di. l. post contractum, n. 8.* ibi Ioan. Hannibal *num. 156.* Montepicus *n. 62.* Sanchez *num. 30.* Farinacius *num. 83.* Item ex venditione omnium bonorum, ad quæ sequitur delictum: esto arguatur fraus in vendente, vt est ferè omnium sententia non tamen arguitur in emente. sic Montepicus *num. 18.* Sanchez *num. 30.* Farinacius *num. 75.* Item ex venditione facta continetæ personæ, vel amicissimo; sumitur sufficiens præsumptio fraudis in vendente: at in emente, si iusto pretio emat, non item tenet Ioan. Hannibal in *d. l. post contractum, num. 115. 116. & 117.* Alciat. *ibi num. 4. 1. vers. rarus in alienatione.* Vital. *de clausula rub. de fraude. p. 13.* Papiensis in *forma libelli in actione reali, glossa veris, ac legitimis, n. 38. vers. illud tamen scias,* etio contra teneat. Bart. in *di. l. post contractum, n. 3.* Montepicus *n. 46.* Sanchez *n. 30.* Farinacius *num. 75.* Quocirca in duplici casu reputarem sufficienter præsumi emptorem esse fraudis commissæ à vendente primo, si modico pretio rem emat magni valoris, quia nemo rem suam sine causa dissipat. sic Peregrin. *de iure fidei lib. 1. tit. 1. n. 157. vers. intellige tamen.* Sanchez *c. 21. n. 30.* Farinacius *quæst. 164. num. 75.* Secundo, si clam data opera contractus celebretur, quia illa occultatio malitiam arguit, sic Montepicus *di. l. post contractum, n. 25.* Anton. Gomez *vbi supra n. 4. vers. item etiam intellige.* Farinacius *n. 82.* Sanchez *n. 30.* vbi optime aduertit nunquam fraudem esse ex parte emptoris præsumendam, quin prius ex parte vendentis, & committentis delictum præsumatur.

20 Secundo aduerto solum reuocare rem alienatam in sui fraudem, non solum quoad rem ipsam, sed etiam quoad fructus in illa prodentes: quia ij fructus pars illius rei confiscatæ reputantur. At non reuocantur fructus percepti medio illo tempore ante sententiam, siue consumpti sint siue non, quia cum dominium illius rei fructus parturientis translatum sit in possessorem, abique vlla sicut obligatione possessori acquiruntur sic multis relatis docet Sanchez *lib. 2. cap. 21. num. 42.* Peregrinus *lib. 5. de iure fidei. tit. 1. n. 174.* Montepicus in *di. l. post contractum n. 102. & 104.* Farinacius *quæst. 164. n. 55. & 56.* Bonacina *disp. 3. de contractibus. quæst. 8. p. vlt. §. 2. sine.* Limitant aliqui, vt intelligatur de fructibus perceptis ante litem contestatam, secus postea, sic Montepicus *supra.* Peregrin. *num. 185.* Farinacius *num. 157.* At non credo, quia esse litem contestatam non tollit dominium esse translatum; & ita alij Doctores hanc limitationem non apponunt.

21 Tertiò aduerto, etsi fideus habeat actionem contra alienantem in sui fraudem, non tamen potest res alienatas translatas in tertium possessorem ab illo reuocare via executiua, sed ordinaria. Tum quia est valida alienatio facta. Tum quia iure communi, non proceditur via executiua, etiam si actor habeat rem sibi obligatam per scripturam. *l. minor 25. annis. ff. de minorib. & tradit Vmbert. Locat. post. in di. inquisit. q. 106. Tacnae. de hæres. q. 120. n. 88.*

PUNCTVM XXII.

An confiscatio bonorum delinquentis condemnati in contumaciam ob causam fidei sit faciendâ à tempore latæ sententiæ, vel à tempore, quo probationes signant delictum commissum.

- 1 Prima sententia affirmat à tempore lata sententia faciendam esse confiscationem,
- 2 Probabilis est à tempore, quo testes deponunt hunc con-

tumacem in hæresim incidisse.
3 Satisfit oppositis argum.

Grauiissima est hæc controuersia, quia ex illa pendet, an contumax alienare possit bona sua, antequam in contumaciam condemnetur, validaque sit eorum alienatio, neque reuocanda, nisi in fraudem fidei esse factam probetur. Si enim confiscatio non est trahenda ad diem, in quo probationes dicunt delictum esse commissum, sed ad diem, in quo sententia super delicto in contumaciam lata est, poterit contumax, dum condemnatus non est, bona alienare, & sic confiscationem bonorum vitare, & iudices fidei eludere. quod cerè non est paruum inconueniens.

1 Est igitur prima sententia defendens bona talis delinquentis non publicari à die, quo testes deponunt illum in hæresim incidisse, sed à die, qua damnatur tanquam contumax, vel à purgatione indicta defecit. sic Gabr. Quemada late probans in *suis quæst. fiscalibus. tota quæst. 8.* quem sequuntur abique vlla examinatione. Simane. *de catholice. in sum. tit. 9. num. 26.* Menoch. *lib. 2. cons. 159. sub. n. 19.* Couarr. *c. alma mater. l. p. §. 7. num. 11. vers. sed & in causa hæresis.* Thom. Sanchez *lib. 2. cap. 22. num. 35.*

Pluribus rationibus Gabr. Quemada suam sententiam firmat: hæc sunt præcipue. Prima, quia contumax non habetur pro confesso, & confitendo, neque vt talis condemnatur, nisi à die quo perfecta est contumacia: vt habetur in *cap. cum contumacia. de hæres. in 6. cap. excommunicatus. §. qui autem, eod. tit. & l. 1. Ergo solum ab illo die bona illius censeri debent publicata. Secundo, quia in *supra. c. cum contumacia,* solum dicitur hunc contumacem veluti hæreticum esse damnandam, non autem dicitur esse iudicandum hæreticum; sed similes illi. Ergo signum est damnari ob contumaciam; quæ similes illi hæresis in pœnis impositis, non autem damnari ob hæresim. Tertiò ex doctrina Bart. in *l. eius qui delatorem ff. de iure fidei.* vbi decidit fictam probationem non præiudicare hæresi, sed contumax fictione iuris censetur confiteri delictum, de quo accusatur. Ergo eius ficta confessio non debet hæredi præiudicare, ac proinde bona alienata repeti non poterunt. Quarto probat ex *text. in cap. inter sollicitudinem, de purgat. canon. vbi* habetur quod deficiens in purgatione canonica detrudendus sit in monasterium: cum ergo non dicatur tradendum esse curie seculari, efficitur non esse vt hæreticum iudicandum: cui modo dicendi fuerit *glossa. ibi non traditur (inquit) curia seculari, quia illa probatio est presumptiua, & non vera, & directæ ac proinde nullius iuris debet.* Quinto domus testes deponere te fuisse hæreticis, ob quam fauoritur citaris sub excommunicatione per annum perisitis, non es vt hæreticus reputandus, & condemnandus, sed ad summum vt illorum fautor; quia contumacia est ficta confessio, illique æqualeat. Ergo si ex tua confessione solum delictum fauoris argueretur, ex contumacia id ipsum tantum debet censeri probatum. Sextò, si post contumaciam probatam, & sententiam datam compareres, posses contumaciam purgare, & condemnationem vitare: vt tradit Couarr. *cap. Alma mater. l. p. §. 7. num. 11.* Bernard. Diaz *practic. cap. 1. 17. sub. num. 32. vers. simo. & quod existimo.* Ergo contumacia in casu fidei non constituit iuris fictionem hæreticis, malis semel ita constitutis penas hæresi impositas vitare nequaquam posses.*

2 Nihilominus etsi supradicta sententia probabilis sit, probabilior reputo afferentem publicationem bonorum faciendam esse à die, quo testes deponunt hunc contumacem in hæresim incidisse: sic validissimis argumentis probat, & defendit doctissimus, & eruditissimus Prosper. Farinac. *de hæres. quæst. 190. §. 12. n. 21.* Illud autem est potissimum, vt hæreticus, si condemnatus in contumaciam, non condemnatus propter contumaciam, & inobedientiam, quam Prælati Ecclesiæ habitus, eorum mandata transgrediens non comparendus; sed condemnatus ob delictum hæresis, quod præsumeris incurrisse, & pro quo citatus fuit, vt responderet, sed delictum hæresis non iudicari incurrisse in die quo profertur sententia condemnatoria, sed in die, quo testes deponunt te exercuisse actum, ex quo talis suspicio insurgit. Ergo ab illo die est publicatio bonorum faciendâ. Difficultus est legitimus, quia publicatio bonorum delicto hæresis est annexa. Maiorem probat ex *dicto. cap. cum contumacia,* vbi infordegens in excommunicatione per annum in causa fidei, vt hæreticus condemnatur, neque enim damnari poterat vt hæreticus, si iuris dictione hæreticus non esset: & tradit glossa ibi. Couarr. *§. 7. n. 11. in priv. Menoch. de arbit. lib. 2. ca. 4. n. 6.* Bernard. Diaz *di. cap. 17. simo.* Ioan. Rojas *singul. 2. n. 4.* Albert. *de agnoscentia assert. catholicæ. quæst. 30. n. 73.* Nauar. *consil. 21. sub. tit. de hæres. n. 2.* Pegna *3. p. com. 94.* Et ratio est manifesta, quia contumacia non est æquale delictum ac hæresis. Ergo non potest æquale penam mereri. Ergo contra iustitiam procederet Pontifex, si hæc delicta æqualiter puniret: ac suspensio hæresis, & in contumacia persistentem eisdem pœnis affectuac hæreticorum presentem vt ex *text. & Doctoribus* reus constat. Ergo non contumaciam sed hæresim puniri probatum, inquam per illam contumaciam; contumacia enim, & inobedi-